

Kamer van Volksvertegenwoordigers

ZITTING 1977-1978

8 DECEMBER 1977

WETSONTWERP

tot verlenging van de wet van 24 januari 1977 houdende tijdelijke vermindering van de werkgeversbijdragen van sociale zekerheid ter bevordering van de tewerkstelling

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE
VOOR DE SOCIALE VOORZORG (1) UITGEBRACHT
DOOR MEVR. DEMEULENAERE-DEWILDE

DAMES EN HEREN,

I. — Inleidende uiteenzetting van de Minister

In haar strijd tegen de werkloosheid heeft de Regering reeds een reeks maatregelen getroffen, zoals de regelingen inzake het bruggensioen, de jongerenstage en de tijdelijke vermindering van de sociale-zekerheidsbijdragen.

Laatsgenoemde maatregel is maar voor een periode van één jaar gepland. Er wordt gevraagd de geldigheidsduur ervan met één jaar te verlengen.

* * *

(1) Samenstelling van de Commissie :

Voorzitter : de heer De Mey.

A. — Leden : Mevr. Boeraeve-Derycke, de heren De Mey, Deneir, Mevr. Demeulenaere-Dewilde, de heren Ducobu, Marchal, Plasman, Mathieu Rutten, Verhaegen. — Mevr. Adriaensens echt. Huybrechts, de heren Brouhon, Demeyere, Gondry, Onkelinx, Perdieu, Van Acker. — Mevr. D'haeseleer echt. Van Renterghem, de heren Flamant, Cornet d'Elzies, Louis Olivier. — de heren Babylon, Valkeniers. — de heer Moreau.

B. — Plaatsvervangers : Mev. Devos, de heren Lenssens, Maystadt, Schyns, Vankeirsbilck. — de heren Delhaye, Hancké, Harmegnies, Nyffels. — de heren Defraigne, De Grève. — de heer Somers. — de heer Bernard.

Zie :

191 (1977-1978) :

— N° 1 : Wetsontwerp.

Chambre des Représentants

SESSION 1977-1978

8 DÉCEMBRE 1977

PROJET DE LOI

prorogeant la loi du 24 janvier 1977 portant diminution temporaire des cotisations patronales de sécurité sociale en vue de la promotion de l'emploi

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA COMMISSION
DE LA PREVOYANCE SOCIALE (1)
PAR Mme DEMEULENAERE-DEWILDE

MESDAMES, MESSIEURS,

I. — Exposé introductif du Ministre

Afin de lutter contre le chômage, le Gouvernement a déjà pris une série de mesures telles que les régimes de prépension, le stage des jeunes et la diminution temporaire des cotisations de sécurité sociale.

Cette dernière mesure n'est prévue que pour un an. Il est demandé de la reconduire pour une nouvelle année.

* * *

(1) Composition de la Commission :

Président : M. De Mey.

A. — Membres : Mme Boeraeve-Derycke, MM. De Mey, Deneir, Mme Demeulenaere-Dewilde, MM. Ducobu, Marchal, Plasman, Mathieu Rutten, Verhaegen. — Mme Adriaensens épouse Huybrechts, MM. Brouhon, Demeyere, Gondry, Onkelinx, Perdieu, Van Acker. — Mme D'haeseleer épouse Van Renterghem, MM. Flamant, Cornet d'Elzies, Louis Olivier. — MM. Babylon, Valkeniers. — M. Moreau.

B. — Suppléants : Mlle Devos, MM. Lenssens, Maystadt, Schyns, Vankeirsbilck. — MM. Delhaye, Hancké, Harmegnies, Nyffels. — MM. Defraigne, De Grève. — M. Somers. — M. Bernard.

Voir :

191 (1977-1978) :

— N° 1 : Projet de loi.

Ter herinnering zij in grote trekken vermeld wat de bij de wet van 24 januari 1977 ingevoerde regeling behelst.

De werkgevers worden vrijgesteld van de betaling van de werkgeversbijdrage voor het personeel dat boven de normale personeelsbezetting van het bedrijf wordt aangeworven.

De nieuw aangeworven werknemer moet als werkzoekende bij de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening ingeschreven zijn.

Het begrip bijkomend personeel wordt nauwkeurig omschreven, ten einde misbruiken te voorkomen.

Het grondbeginsel van de voorgestelde regeling is de vrijstelling van de werkgeversbijdragen voor sociale zekerheid voor de nieuw aangeworven personeelsleden, wanneer die aanwerving tot gevolg heeft dat het aantal in het bedrijf tewerkgestelde werknemers, met uitzondering evenwel van de erkende leerlingen, wordt verhoogd.

De vrijstelling is tijdelijk en gedeeltelijk. Ze wordt slechts gedurende twee kwartalen toegestaan en ze geldt niet voor de bijdragen van de sector jaarlijks verlof.

De resultaten van de toepassing van deze wet voor het jaar 1977 lijken bemoedigend : tot ongeveer 30 september hebben 2 700 bedrijven er een beroep op gedaan en zowat 4 500 werknemers werden aldus opnieuw tewerkgesteld.

Aldus kan eveneens de positieve weerslag van die maatregel op de sector werkloosheidsuitkeringen worden gemeten.

De voorwaarden waaronder de wet toepassing vindt blijven vanzelfsprekend onveranderd. Alleen moeten de nieuwe aanwervingen in de loop van het jaar 1978 gebeuren.

II. — Algemene bespreking

De bespreking kan worden onderverdeeld in vier punten :

1. Hoeveel ondernemingen, verdeeld in kleine, middelgrote en grote ondernemingen, hebben het voordeel van de wet van 24 januari 1977 genoten en hoeveel beloopt het verlies aan R. M. Z.-bijdragen ingevolge de vrijstelling van de betaling van werkgeversbijdragen voor de 4 550 nieuw aangeworven werknemers ?

Antwoord van de Minister

Het aantal ondernemingen die het voordeel van de wet van 24 januari 1977 hebben genoten bedroeg ongeveer 2 700 op 30 september 1977, nadat de verrichtingen van het tweede kwartaal 1977 afgesloten waren.

Een verdeling van die ondernemingen is nog niet beschikbaar. Zij zal waarschijnlijk klaar zijn op het ogenblik waarop de begroting van het departement in de Kamer zal worden besproken en zal dan kunnen worden medegedeeld.

Het bedrag van de bijdragen waarvan de ondernemingen vrijstelling bekwamen, bedroeg voor het tweede kwartaal, afgesloten op voornoemde datum, 80,1 miljoen F; dat bedrag valt voor de verschillende takken van de sociale zekerheid als volgt uiteen :

— Pensioen handarbeiders	20,6 miljoen F
— Pensioen hoofdarbeiders	7,4 miljoen F
— Ziekte- en invaliditeitsverzekering :	
geneeskundige verzorging	13,1 miljoen F
vergoedingen	6,3 miljoen F
— Werkloosheid	5,5 miljoen F
— Kinderbijslag	27,2 miljoen F

Rappelons, dans ses grandes lignes, le système instauré par la loi du 24 janvier 1977.

Il dispense les employeurs du paiement de la cotisation patronale pour le personnel engagé en supplément de l'effectif normal de l'entreprise.

Le travailleur nouvellement engagé doit être demandeur d'emploi inscrit à l'Office national de l'Emploi.

La notion de personnel supplémentaire est strictement délimitée, afin d'éviter les abus.

Le principe de base du régime est l'exemption des cotisations patronales de sécurité sociale pour les membres du personnel nouvellement recrutés, lorsque ce recrutement a pour effet de majorer le nombre de travailleurs occupés dans l'entreprise, à l'exclusion toutefois des apprentis agréés.

L'exemption est temporaire et partielle. Elle n'est accordée que pendant deux trimestres et ne concerne pas les cotisations du secteur des vacances annuelles.

Les résultats de l'application de cette loi pour l'année 1977 apparaissent encourageants : jusqu'au 30 septembre environ 2 700 entreprises y ont eu recours, ce qui s'est traduit par un nombre de travailleurs nouvellement engagés d'environ 4 550.

Ainsi, peut-on également mesurer l'incidence positive de cette mesure sur le secteur des allocations de chômage.

Les conditions d'application de la loi demeurent bien évidemment inchangées. Toutefois, les engagements nouveaux devront être conclus dans le courant de l'année 1978.

II. — Discussion générale

La discussion se répartit en quatre points :

1. Combien y a-t-il d'entreprises, ventilées en petites, moyennes et grandes entreprises, qui ont bénéficié de la loi du 24 janvier 1977 et que représente, en moins-values de cotisations à l'Office national de sécurité sociale, la dispense de paiement de cotisations patronales pour les 4 550 travailleurs nouvellement engagés ?

Reponse du Ministre

Le nombre d'entreprises qui ont bénéficié de la loi du 24 janvier 1977 s'élevait au 30 septembre 1977, après la clôture des opérations du deuxième trimestre 1977, à environ 2 700.

La ventilation de ces entreprises n'est pas encore disponible. Elle le sera probablement lorsque le budget du département viendra en discussion à la Chambre et pourra alors être communiquée.

Quant aux cotisations non dues par ces entreprises, elles s'élevaient pour le deuxième trimestre 1977, clôturé à la date précitée, à 80,1 millions de F, répartis comme suit par branche de sécurité sociale :

— Pensions des travailleurs manuels	20,6 millions de F
— Pensions des travailleurs intellectuels	7,4 millions de F
— Assurance maladie-invalidité :	
soins de santé	13,1 millions de F
indemnités	6,3 millions de F
— Chômage	5,5 millions de F
— Allocations familiales	27,2 millions de F

2. De vrijstelling van de werkgeversbijdragen zou voor de kleine ondernemingen een belangrijke stimulans kunnen betekenen om in 1978 hun eerste werknemer in dienst te nemen. Het zou hier gaan om ondernemingen die nog nooit bij de R. M. Z. ingeschreven geweest zijn en die uitgesloten zijn van het genot van het voordeel der wet van 24 januari 1977.

Een lid verklaart zich bereid een dergelijk amendement voor te stellen indien de Regering vooraf de kosten daarvan zou kunnen ramen.

De Minister antwoordt dat een dergelijke maatregel eerder op zijn plaats is in het thans in studie genomen plan ter stimulering van de K. M. O.-activiteiten.

Het onderhavige ontwerp heeft maar één doel : een oplossing brengen voor de juridische leemte die na 31 december dreigt te ontstaan indien de wet van 24 januari niet wordt aangepast.

De Minister wenst evenmin te improviseren wegens de terugslag die om het even welke maatregel op de financiering van de sociale zekerheid kan hebben.

3. Op dit ogenblik kan de Minister geen inlichtingen verschaffen over het feit of werknemers ontslagen werden nadat hun onderneming vrijgesteld werd van het betalen van bijdragen.

4. Ten slotte preciseert de Minister nog dat de stagiairs niet begrepen zijn in het toegenomen aantal werknemers.

III. — Bespreking van de artikelen

De artikelen en het amendement ter vervanging van artikel 3 dat in fine van dit verslag voorkomt, worden eenparig aangenomen.

Voornoemd amendement van de Regering is als volgt verantwoord :

De aanvankelijk geplande referentieperiodes van de wet van 24 januari 1977 worden door het ontwerp gewijzigd in die zin dat :

1° de werknemers waarop de vrijstelling van bijdragen van toepassing zal zijn, zullen moeten aangeworven zijn in de loop van het jaar 1978 (en niet meer in de loop van het jaar 1977);

2° de periode van twee opeenvolgende kwartalen tijdens welke de vrijstelling zal gelden, verstrijkt op 30 juni 1979 (en niet meer op 30 juni 1978);

3° alleen zij die na het tweede kwartaal van 1977 (en niet na het tweede kwartaal 1976) werkgever geworden zijn, op het voordeel van de wet aanspraak kunnen maken.

Toch werd in het ontwerp een vierde aanpassing vergeeten : zij heeft betrekking op het zeer belangrijke begrip netto-stijging van het aantal werknemers (referentieperiode).

Volgens de wet van 24 januari 1977 moest die stijging worden gezien in verhouding tot het aantal werknemers van de onderneming tijdens het tweede kwartaal 1976.

Voor de werkgevers die in 1978 aanspraak zullen kunnen maken op de wettelijke verlenging, zal de stijging logischerwijze moeten worden gezien in verhouding tot het aantal werknemers tijdens het tweede kwartaal 1977.

Dat is de bedoeling van het amendement.

Dank zij de nieuwe tekst van artikel 3 zal fraude worden vermeden. Het volgende voorbeeld maakt het duidelijk :

Een onderneming telde tijdens het tweede kwartaal 1976 honderd werknemers.

2. La dispense de paiement des cotisations patronales pourrait être un stimulant important pour inciter les petites entreprises à engager leur premier travailleur salarié en 1978. Il s'agirait des entreprises n'ayant encore jamais été immatriculées à l'O. N. S. S. et qui sont exclues du bénéfice de la loi du 24 janvier 1977.

Un membre s'est proposé de déposer un amendement en ce sens, si préalablement le Gouvernement pouvait lui en chiffrer le coût.

Le Ministre a répondu qu'une telle mesure relevait plutôt du plan, actuellement à l'étude, visant à stimuler les activités des petites et moyennes entreprises.

Le présent projet n'a qu'un seul but qui est de combler le vide juridique qui existerait après le 31 décembre si la loi du 24 janvier n'était pas adaptée.

Le Ministre ne tient pas non plus à improviser, en raison de l'incidence que toute mesure peut avoir sur le financement de la sécurité sociale.

3. Le Ministre n'est actuellement pas encore en mesure de répondre à la question de savoir si des licenciements de travailleurs ont suivi la période pour laquelle les entreprises auraient bénéficié de dispenses de cotisations.

4. Le Ministre précise enfin que les stagiaires ne sont pas compris dans l'accroissement du nombre de travailleurs.

III. — Discussion des articles

Les articles et l'amendement remplaçant l'article 3 figurant in fine du présent rapport ont été adoptés à l'unanimité.

Cet amendement du Gouvernement est motivé comme suit :

Les périodes de référence initialement prévues par la loi du 24 janvier 1977 ont été adaptées par le projet, de sorte que :

1° les travailleurs pour lesquels la dispense de cotisation s'appliquera devront être engagés dans le courant de l'année 1978 (et non plus dans le courant de l'année 1977);

2° la période de deux trimestres consécutifs pour lesquels s'appliquera la dispense prend fin le 30 juin 1979 (et non plus le 30 juin 1978);

3° ne peuvent invoquer le bénéfice de la loi les personnes qui sont devenues employeurs après le 2e trimestre 1977 (et non pas après le 2e trimestre 1976).

Une 4e adaptation a cependant été omise dans le projet : elle a trait à la notion, très importante, d'augmentation nette du nombre de travailleurs (période de référence).

Dans la loi du 24 janvier 1977, cette augmentation était à apprécier par rapport à l'effectif de l'entreprise au cours du 2e trimestre 1976.

Pour les employeurs qui pourront en 1978 bénéficier de la prorogation légale, l'augmentation devra, en bonne logique, s'apprécier d'après l'effectif du 2e trimestre 1977.

C'est le but de l'amendement.

La nouvelle rédaction de l'article 3 permet d'éviter de la fraude. L'exemple suivant en est la preuve :

Une entreprise avait un effectif au 2e trimestre 1976 de 100 travailleurs.

In de loop van januari 1977 werft zij een bijkomende werknemer aan.

Zij geniet daarom vrijstelling voor het tweede en het derde kwartaal 1977.

De onderneming ontslaat echter die nieuwe werknemer op 30 september 1977. Het aantal personeelsleden bedraagt dan opnieuw honderd voor het 3^e en 4^e kwartaal 1977.

In de loop van januari 1978 werft zij opnieuw de werknemer aan.

Het aantal personeelsleden bedraagt dan weer 101 eenheden.

— Indien de referentieperiode om het voordeel te kunnen genieten van de wettelijke verlenging het tweede kwartaal van 1976 is, zal de onderneming opnieuw vrijstelling van bijdragen kunnen genieten gedurende twee kwartalen.

— Indien de referentieperiode evenwel, zoals in het amendement is voorgesteld, het tweede kwartaal van 1977 is, zal de onderneming voor die werknemer geen nieuwe vrijstelling genieten.

Er is immers geen sprake van een netto-verhoging, in de zin van de wet, van de personeelsbezetting, die tijdens het tweede kwartaal 1977 101 eenheden bedroeg en die, na het « ontslag-wederindienstneming » van de werknemer nog steeds 101 personen telt.

* * *

Het ontwerp in zijn geheel wordt eenparig aangenomen.

De Rapporteur,

De Voorzitter,

F. DEMEULENAERE-DEWILDE

O. DE MEY

ARTIKEL GEWIJZIGD DOOR DE COMMISSIE

Art. 3.

Voor de toepassing van de huidige wet wordt verstaan onder de netto toename van het aantal werknemers bedoeld in artikel 3 van de wet van 24 januari 1977, het aantal werknemers dat het aantal werknemers overschrijdt die door de werkgever werden tewerkgesteld in de loop van het tweede kwartaal 1977, met uitzondering van de erkende leerlingen.

De personen die werkgever geworden zijn na het tweede kwartaal 1977, kunnen de toepassing van artikel 2 van dezelfde wet van 24 januari 1977 niet invoeren.

Elle engage dans le courant du mois de janvier 1977 un travailleur supplémentaire.

Elle bénéficie ainsi de la dispense pour les 2e et 3e trimestres 1977.

L'entreprise licencie le travailleur le 30 septembre 1977 : l'effectif est ainsi à nouveau de 100 travailleurs pour les 3e et 4e trimestres 1977.

Elle engage à nouveau le travailleur dans le courant du mois de janvier 1978.

Son effectif s'établit à nouveau à 101 unités.

— Si la période de référence pour bénéficier de la prorogation légale est le 2e trimestre 1976, cette entreprise sera à nouveau dispensée du paiement des cotisations pour deux trimestres.

— Si par contre la période de référence est, comme dans l'amendement, le 2e trimestre 1977, elle ne sera pas dispensée pour ce travailleur supplémentaire.

Il n'y a pas, en effet, augmentation nette au sens de la loi, de l'effectif qui était au 2e trimestre 1977 de 101 et qui demeure après le « licenciement-réengagement » du travailleur, de 101.

* * *

L'ensemble du projet est également adopté à l'unanimité.

Le Rapporteur,

Le Président,

F. DEMEULENAERE-DEWILDE

O. DE MEY

ARTICLE AMENDE PAR LA COMMISSION

Pour l'application de la présente loi, l'augmentation nette du nombre de travailleurs, visée à l'article 3 de la loi du 24 janvier 1977, s'entend du nombre de travailleurs qui dépasse le nombre de travailleurs occupés par l'employeur au cours du 2e trimestre 1977, à l'exclusion des apprentis agréés.

Les personnes qui sont devenues employeurs après le 2e trimestre 1977, ne peuvent invoquer l'application de l'article 2 de la même loi du 24 janvier 1977.